

บันทึกการประชุม
คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
ครั้งที่ ๔๘
วันจันทร์ ที่ ๒๑ ธันวาคม ๒๕๕๘
ณ ห้องประชุมงบประมาณ ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา ๓

กรรมการผู้มาประชุม คือ

๑. นายมีชัย ฤชุพันธุ์	ประธานกรรมการ
๒. นายสุพจน์ ไข่มุกด์	รองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. นายอภิชาต สุขัคคานนท์	รองประธานกรรมการ คนที่สอง
๔. นายอมร วาณิชวิวัฒน์	โฆษกกรรมการ
๕. นายชาติชาย ณ เชียงใหม่	โฆษกกรรมการ
๖. นายอุดม รัฐอมฤต	โฆษกกรรมการ
๗. นางกิริณา สุมาวงศ์	กรรมการ
๘. นางจุรี วิจิตรวาทการ	กรรมการ
๙. นายนิติพันธุ์ เชื้อบุญชัย	กรรมการ
๑๐. นายเอียรชัย ณ นคร	กรรมการ
๑๑. พลเอก นิวัติ ศรีเพ็ญ	กรรมการ
๑๒. นายประพันธ์ นัยโกวิท	กรรมการ
๑๓. นายภัทร คำพิทักษ์	กรรมการ
๑๔. นายภูมรัตน์ ทักษาดิพงษ์	กรรมการ
๑๕. พลตรี วีระ โรจนนาค	กรรมการ
๑๖. นายศุภชัย ยาวะประภาษ	กรรมการ
๑๗. นายอัษฎพร จารุจินดา	กรรมการ
๑๘. พลเอก อัฐพร เจริญพานิช	กรรมการ
๑๙. นายปกรณ์ นิลประพันธ์	เลขานุการกรรมการ คนที่หนึ่ง
๒๐. นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง	เลขานุการกรรมการ คนที่สอง

กรรมการผู้ไม่มาประชุม คือ

นายวรชิต สิงหเสนี	(ลาการประชุม)
-------------------	---------------

ผู้เข้าร่วมประชุม คือ**ผู้ช่วยเลขานุการในคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ****สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา**

๑. นายจินตพันธุ์ ทังสุบุตร

นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการพิเศษ

๒. นายวราห์ เห่งพุ่ม

นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

๑. นายนาถ ดวงวิชัย

ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานประธานรัฐสภา

๒. ว่าที่เรือตรี ยุทธนา สำเภาเงิน

ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานคณะกรรมการการปกครอง

ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

๑. นางกาญจนารัตน์ ลีวิโรจน์

๒. นายเชษฐ์ โทณะวนิก

ผู้ชำนาญการประจำตัวกรรมการ

นางสุภัทรา เชื้ออรอด

คณะกรรมการศึกษาโครงสร้างฝ่ายนิติบัญญัติ

นายเมธา ศิลาพันธ์

อนุกรรมการ

เริ่มประชุมเวลา ๑๓.๓๐ นาฬิกา

เมื่อกรรมการมาครบองค์ประชุมแล้ว ประธานกรรมการได้กล่าวเปิดประชุมและดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระการประชุม สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานแจ้งต่อที่ประชุม

ไม่มี

ระเบียบวาระที่ ๒ รับรองบันทึกการประชุม

- บันทึกการประชุม ครั้งที่ ๑๐ วันจันทร์ ที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๕๘
- บันทึกการประชุม ครั้งที่ ๑๑ วันอังคาร ที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๕๘
- บันทึกการประชุม ครั้งที่ ๑๒ วันพุธ ที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๕๘
- บันทึกการประชุม ครั้งที่ ๑๓ วันพฤหัสบดี ที่ ๒๒ ตุลาคม ๒๕๕๘
- บันทึกการประชุม ครั้งที่ ๑๔ วันจันทร์ ที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๕๘
- บันทึกการประชุม ครั้งที่ ๑๕ วันอังคาร ที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๕๘
- บันทึกการประชุม ครั้งที่ ๑๖ วันพุธ ที่ ๒๘ ตุลาคม ๒๕๕๘
- บันทึกการประชุม ครั้งที่ ๑๗ วันพฤหัสบดี ที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๕๘
- บันทึกการประชุม ครั้งที่ ๑๘ วันศุกร์ ที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๕๘
- บันทึกการประชุม ครั้งที่ ๑๙ วันจันทร์ ที่ ๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

- บันทึกการประชุม ครั้งที่ ๒๐ วันอังคาร ที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๘
- บันทึกการประชุม ครั้งที่ ๒๑ วันพุธ ที่ ๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๘
- บันทึกการประชุม ครั้งที่ ๒๒ วันพฤหัสบดี ที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๘
- บันทึกการประชุม ครั้งที่ ๒๓ วันศุกร์ ที่ ๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๘
- บันทึกการประชุม ครั้งที่ ๒๔ วันจันทร์ ที่ ๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๘
- บันทึกการประชุม ครั้งที่ ๒๕ วันอังคาร ที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๘
- บันทึกการประชุม ครั้งที่ ๒๖ วันพุธ ที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๘
- บันทึกการประชุม ครั้งที่ ๒๗ วันพฤหัสบดี ที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๘
- บันทึกการประชุม ครั้งที่ ๒๘ วันศุกร์ ที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๘
- บันทึกการประชุม ครั้งที่ ๒๙ วันจันทร์ ที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๘
- บันทึกการประชุม ครั้งที่ ๓๐ วันอังคาร ที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๘
- บันทึกการประชุม ครั้งที่ ๓๑ วันพุธ ที่ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๘
- บันทึกการประชุม ครั้งที่ ๓๒ วันพฤหัสบดี ที่ ๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๘
- บันทึกการประชุม ครั้งที่ ๓๓ วันศุกร์ ที่ ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๘
- บันทึกการประชุม ครั้งที่ ๓๔ วันจันทร์ ที่ ๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๘
- บันทึกการประชุม ครั้งที่ ๓๕ วันอังคาร ที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๘
- บันทึกการประชุม ครั้งที่ ๓๖ วันพุธ ที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๘
- บันทึกการประชุม ครั้งที่ ๓๗ วันพฤหัสบดี ที่ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๘
- บันทึกการประชุม ครั้งที่ ๓๘ วันศุกร์ ที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๘
- บันทึกการประชุม ครั้งที่ ๓๙ วันจันทร์ ที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๘
- บันทึกการประชุม ครั้งที่ ๔๐ วันอังคาร ที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๕๘
- บันทึกการประชุม ครั้งที่ ๔๑ วันพุธ ที่ ๒ ธันวาคม ๒๕๕๘
- บันทึกการประชุม ครั้งที่ ๔๒ วันอังคาร ที่ ๘ ธันวาคม ๒๕๕๘
- บันทึกการประชุม ครั้งที่ ๔๓ วันพุธ ที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๕๘
- บันทึกการประชุม ครั้งที่ ๔๔ วันจันทร์ ที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๕๘
- บันทึกการประชุม ครั้งที่ ๔๕ วันอังคาร ที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๘
- บันทึกการประชุม ครั้งที่ ๔๖ วันพฤหัสบดี ที่ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๕๘
- บันทึกการประชุม ครั้งที่ ๔๗ วันศุกร์ ที่ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๕๘

อยู่ระหว่างการตรวจทานของนายปกรณ์ นิลประพันธ์ เลขานุการกรรมการ คนที่หนึ่ง

ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องพิจารณา

หารือแนวทางการจัดทำร่างรัฐธรรมนูญ

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการศึกษาโครงสร้างฝ่ายนิติบัญญัติ ขอให้ที่ประชุมพิจารณาเรื่องการดำเนินการเพื่อให้ได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาที่มาจาก การเลือกตั้งทางอ้อม โดยมอบหมายให้นายเมธา ศิลาพันธ์ รองเลขาธิการคณะกรรมการการเลือกตั้ง ในฐานะอนุกรรมการศึกษาโครงสร้างฝ่ายนิติบัญญัติ เป็นผู้ชี้แจงต่อที่ประชุม

นายเมธา ศิลาพันธ์ อนุกรรมการศึกษาโครงสร้างฝ่ายนิติบัญญัติ ชี้แจงว่า คณะอนุกรรมการได้จัดกลุ่มบุคคลด้านต่าง ๆ ยี่สิบกลุ่ม ดังปรากฏตามเอกสารหมายเลข ๑ ดังนี้

บุคคลผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ หรือประสบการณ์ ทำงานหรือเคยทำงาน ด้าน ...

๑. ด้านการบริหาร ความมั่นคง หรือการต่างประเทศ
๒. ด้านกฎหมาย หรือกระบวนการยุติธรรม
๓. ด้านการบัญชี การเงิน การคลัง หรืองบประมาณ
๔. ด้านการศึกษา
๕. ด้านการสาธารณสุข
๖. ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
๗. ด้านศาสนา หรือวัฒนธรรม
๘. ด้านการสื่อสาร สื่อสารมวลชน ศิลปะ วรรณกรรม การแสดง หรือการกีฬา
๙. ด้านเกษตรกรรม
๑๐. ด้านลูกจ้าง หรือผู้ใช้แรงงาน
๑๑. ด้านผู้ประกอบการธุรกิจ การค้า และการธนาคาร
๑๒. ด้านผู้ประกอบการอุตสาหกรรม
๑๓. ด้านผู้ประกอบการอาชีพอิสระ
๑๔. ด้านสิ่งแวดล้อม ผังเมือง ที่อยู่อาศัย การพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ หรือการคุ้มครองผู้บริโภค
๑๕. ด้านทรัพยากรธรรมชาติหรือพลังงาน
๑๖. ด้านองค์กรชุมชน
๑๗. ด้านประชาสังคม
๑๘. ด้านเด็ก เยาวชน หรือสตรี
๑๙. ด้านผู้สูงอายุ ผู้พิการ หรือผู้ด้อยโอกาส
๒๐. ด้านอื่น ๆ นอกจากข้อ ๑ - ๑๙

ส่วนเอกสารหมายเลข ๒ มีการปรับปรุงการเลือกกันเองระดับอำเภอและจังหวัด โดยขั้นตอนแรกเริ่มจากคณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศรับสมัครบุคคล โดยประกาศวัน เวลา สถานที่รับสมัคร เลือกตั้ง ประกาศวัน เวลาลงคะแนนเลือกตั้งระดับอำเภอ จังหวัด ส่วนกลาง และประกาศการจัดลำดับกลุ่ม (เรียงลำดับตามตัวอักษร) โดยดำเนินการรับสมัครบุคคลยี่สิบกลุ่ม ซึ่งผู้สมัครจะต้องมีคุณสมบัติ และไม่มีลักษณะต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญ ซึ่งจะรับสมัครแยกเป็นรายกลุ่ม ไม่จำกัดจำนวน มีค่าสมัคร ห้าพันบาท พร้อมส่งหลักฐานเอกสารต่าง ๆ จากนั้น จึงตรวจสอบคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามเป็นเวลา สิบห้าวัน แล้วจึงประกาศรายชื่อผู้มีสิทธิสมัครพร้อมหมายเลขตามลำดับกลุ่ม และประกาศสถานที่ลงคะแนนเลือกตั้งระดับอำเภอ หลังจากนั้น จึงลงคะแนนเลือกกันเองในกลุ่มในระดับอำเภอให้เหลือกลุ่มละ ห้าคน แล้วจึงเลือกข้ามกลุ่มในระดับอำเภอ โดยแต่ละคนเลือกผู้สมัครกลุ่มอื่นได้กลุ่มละหนึ่งเบอร์ โดยเรียงลำดับคะแนนให้เหลือกลุ่มละสองคน เพื่อส่งไปยังระดับจังหวัด ซึ่งในระดับจังหวัดจะแบ่งขนาด จังหวัดเป็นสามระดับ คือ ๑) จังหวัดขนาดใหญ่ มีประชากรเกินสามล้านคน ๒) จังหวัดขนาดกลาง มีประชากรระหว่างหนึ่งล้านถึงสามล้านคน และ ๓) จังหวัดขนาดเล็ก มีประชากรต่ำกว่าหนึ่งล้านคน โดยให้แต่ละคนเลือกผู้สมัครกลุ่มอื่นได้กลุ่มละหนึ่งเบอร์ โดยจังหวัดขนาดใหญ่เลือกให้เหลือกลุ่มละสามคน จังหวัดขนาดกลางเลือกให้เหลือกลุ่มละสองคน และจังหวัดขนาดเล็กเลือกให้เหลือกลุ่มละหนึ่งคน จากนั้น จึงส่งไปยังส่วนกลางเพื่อเลือกข้ามกลุ่มอีกครั้งหนึ่ง แล้วเรียงลำดับคะแนนลำดับที่ ๑ - ๑๐ ในแต่ละกลุ่ม

ส่วนเอกสารหมายเลข ๓ แสดงจำนวนผู้ผ่านการเลือกระดับอำเภอและจังหวัด โดยจังหวัดขนาดใหญ่จะมีหนึ่งจังหวัดห้าสิบเขต ผู้ผ่านการเลือกระดับอำเภอจะเป็น ๒ คน x ๒๐ กลุ่ม x ๕๐ เขต = ๒,๐๐๐ คน (เขตละแปดสิบคน) ผู้ผ่านการเลือกระดับจังหวัด ๓ คน x ๒๐ กลุ่ม x ๑ จังหวัด = ๖๐ คน (จังหวัดละหกสิบคน) จังหวัดขนาดกลางจะมีสี่สิบจังหวัด สามร้อยหกสิบห้าอำเภอ ผู้ผ่านการเลือกระดับอำเภอจะเป็น ๒ คน x ๒๐ กลุ่ม x ๓๖๕ อำเภอ = ๑๔,๖๐๐ คน (อำเภอละหกสิบคน) ผู้ผ่านการเลือกระดับจังหวัด ๒ คน x ๒๐ กลุ่ม x ๒๐ จังหวัด = ๘๐๐ คน (จังหวัดละสี่สิบคน) และจังหวัดขนาดเล็กจะมีห้าสิบหกจังหวัด ห้าร้อยสิบสามอำเภอ ผู้ผ่านการเลือกระดับอำเภอจะเป็น ๒ คน x ๒๐ กลุ่ม x ๕๑๓ อำเภอ = ๒๐,๕๒๐ คน (อำเภอละสี่สิบคน) ผู้ผ่านการเลือกระดับจังหวัด ๑ คน x ๒๐ กลุ่ม x ๕๖ จังหวัด = ๑,๑๒๐ คน (จังหวัดละยี่สิบคน) รวมมีผู้ผ่านการเลือกตั้งระดับจังหวัดทั้งหมด ๑,๙๘๐ คน (กลุ่มละเก้าสิบเก้าคน)

ส่วนเอกสารหมายเลข ๔ ประกอบด้วย

๑. หลักเกณฑ์เกี่ยวกับคุณสมบัติของผู้สมัคร

๑) เป็นบุคคลที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ หรือผลงานเป็นที่ประจักษ์ (ให้ระบุในใบสมัครด้วย)

๒) มีสัญชาติไทยโดยการเกิด

๓) มีอายุไม่ต่ำกว่าสี่สิบปีบริบูรณ์ในวันที่สมัคร

๔) สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรี หรือเทียบเท่า

๕) เป็นสมาชิกหรือดำรงตำแหน่งอื่นในกลุ่มหรือองค์กรในด้านที่สมัครเป็นระยะเวลารวมกันไม่น้อยกว่าหนึ่งปี

๖) คุณสมบัติอื่นตามที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ กำหนด

๒. ลักษณะต้องห้ามของผู้สมัคร

๑) เป็นบุพการี คู่สมรส หรือบุตร ของผู้ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา ข้าราชการการเมือง หรือสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

๒) เป็นสมาชิกพรรคการเมือง ดำรงตำแหน่งหรือเคยดำรงตำแหน่งในพรรคการเมือง หรือตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ทั้งนี้ ภายในระยะเวลาห้าปีก่อนวันที่ประกาศให้เริ่มกระบวนการให้ได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา

๓) ดำรงตำแหน่งหรือเคยดำรงตำแหน่งในองค์กรตามรัฐธรรมนูญ ซึ่งมีหน้าที่ตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐภายในระยะเวลาสองปีก่อนวันที่ประกาศให้เริ่มกระบวนการให้ได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา

๔) เป็นบุคคลต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งเช่นเดียวกับลักษณะต้องห้ามของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามรัฐธรรมนูญ

๕) เป็นรัฐมนตรี สมาชิกวุฒิสภา หรือข้าราชการการเมือง หรือเคยเป็นแต่พ้นตำแหน่งดังกล่าวมายังไม่เกินห้าปีในวันที่ประกาศให้เริ่มกระบวนการให้ได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา

๖) ลักษณะต้องห้ามอื่นตามที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ กำหนด

๓. หลักฐานเอกสารประกอบการสมัคร

๑) ใบสมัครซึ่งอย่างน้อยต้องมีรายการที่กำหนดให้ผู้สมัครต้องระบุ ดังนี้

๑.๑ ระยะเวลาที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ ทำงานหรือเคยทำงานในด้านที่สมัคร (ต้องไม่น้อยกว่าหนึ่งปี)

๑.๒ เลือกสมัครกลุ่ม (กลุ่มใดกลุ่มหนึ่งเพียงกลุ่มเดียว และอำเภอเดียว)

๑.๓ เลือกประเภท (ความรู้ ความเชี่ยวชาญ : ประสบการณ์ทำงานหรือเคยทำงาน)

๑.๔ คำรับรองของผู้สมัครว่ามีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ตาม ๑ และ ๒

๒) สำเนาทะเบียนบ้าน (ต้องอยู่ในเขตอำเภอที่สมัคร)

๓) สำเนาบัตรประจำตัวประชาชนหรือสำเนาบัตรประจำตัวอื่นที่ทางราชการหรือหน่วยงานของรัฐออกให้

๔) หลักฐานที่แสดงถึงความสัมพันธ์กับด้านที่สมัคร อย่างใดอย่างหนึ่งเพียงอย่างเดียว ดังนี้

- สำเนาแบบแสดงรายการการเสียภาษีเงินได้สำหรับอาชีพในด้านที่สมัคร
- หนังสือรับรองการประกอบวิชาชีพในด้านที่สมัครตามกฎหมาย
- หนังสือรับรองการมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ การมีประสบการณ์ทำงานหรือเคยทำจากหัวหน้าหน่วยงาน หรือหน่วยงานสาขาจากภาครัฐหรือเอกชนระดับอำเภอขึ้นไปในด้านที่สมัคร

๔. มาตรการป้องกันการสมยอมกันในระหว่างผู้สมัคร

๑) ให้นำบทบัญญัติและบทกำหนดโทษสำหรับลักษณะความผิดฐานกระทำการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไม่เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม มาใช้กับการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาด้วย (จงใจให้ลงคะแนน หรือไม่ลงคะแนนด้วยวิธีต่างๆ /การจัดเลี้ยง/มหรสพ/หลอกลวง ช่มชู้ ฯลฯ)

๒) การจำกัดห้ามการหาเสียงโดยผู้สมัคร และให้คณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นผู้จัดให้มีการแสดงวิสัยทัศน์แทน

๓) กำหนดข้อห้ามของพรรคการเมือง กรรมการ และสมาชิกพรรคการเมืองมิให้เข้ามาเกี่ยวข้องในกระบวนการส่งสมัคร การดำเนินการลงคะแนนในการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาทางอ้อม

ในการนี้ ประธานกรรมการขอให้ที่ประชุมพิจารณาการจัดกลุ่มบุคคลด้านต่าง ๆ ยี่สิบกลุ่ม โดยเสนอให้นำด้านศิลปะ วรรณกรรม การแสดง หรือการกีฬาในกลุ่มที่ ๘ มารวมกับด้านศาสนา หรือวัฒนธรรมในกลุ่มที่ ๗ โดยแก้ไขเป็นกลุ่มที่ ๗ ด้านศาสนา หรือวัฒนธรรม ศิลปะ วรรณกรรม การแสดง หรือการกีฬา และในการจัดกลุ่มควรกำหนดว่า กลุ่มใดรวมถึงตัวบุคคลในด้านนั้น ๆ หรือกลุ่มใดหมายถึงเฉพาะผู้ที่ทำงานเกี่ยวข้องกับด้านนั้น ๆ

นายเมธา ศิลาพันธ์ รองเลขาธิการคณะกรรมการการเลือกตั้ง ในฐานะอนุกรรมการศึกษาโครงสร้างฝ่ายนิติบัญญัติ ชี้แจงว่า หากเป็นบุคคลผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ หรือประสบการณ์ จะหมายถึงเฉพาะผู้ที่ทำงานเกี่ยวข้องกับด้านนั้น ๆ แต่หากเป็นผู้ทำงานหรือเคยทำงานจะหมายถึงตัวบุคคลในด้านนั้นๆ

ประธานกรรมการกล่าวว่า ในบางกลุ่มจะหมายรวมถึงตัวบุคคลในด้านนั้น ๆ จึงควรกำหนดให้ชัดเจน เช่น กลุ่มที่ ๑๐ ด้านลูกจ้าง หรือผู้ใช้แรงงาน ควรแก้ไขเป็น กลุ่มที่ ๑๐ ด้านลูกจ้าง หรือผู้ใช้แรงงาน (รวมทั้งผู้ใช้แรงงานหรือเป็นลูกจ้างเองด้วย) และควรยุบกลุ่มที่ ๘ ด้านการสื่อสาร สื่อสารมวลชน ไปรวมกับกลุ่มที่ ๑๓ ด้านผู้ประกอบการอาชีพอิสระ โดยแก้ไขเป็น กลุ่มที่ ๑๓ ด้านผู้ประกอบการอาชีพอิสระ ด้านการสื่อสาร สื่อสารมวลชน ส่วนกลุ่มที่ ๑๗ ด้านประชาสังคมหมายถึงองค์กรพัฒนาเอกชน (NGOs) จะรวมถึงกลุ่มที่ ๑๘ ด้านเด็ก เยาวชน หรือสตรี และกลุ่มที่ ๑๙ ด้านผู้สูงอายุ ผู้พิการ หรือผู้ด้อยโอกาสด้วยหรือไม่

นายเมธา ศิลาพันธ์ รองเลขาธิการคณะกรรมการการเลือกตั้ง ในฐานะอนุกรรมการศึกษาโครงสร้างฝ่ายนิติบัญญัติ ชี้แจงว่า กลุ่มที่ ๑๗ ด้านประชาสังคมหมายถึงองค์กรที่ทำประโยชน์ให้กับสังคม

แต่กลุ่มที่ ๑๘ ด้านเด็ก เยาวชน หรือสตรี และกลุ่มที่ ๑๙ ด้านผู้สูงอายุ ผู้พิการ หรือผู้ด้อยโอกาส จะมีทั้งภาคเอกชนที่ไม่ใช่ภาคประชาสังคม ภาครัฐ และประชาสังคมบางส่วน ร่วมทำงานด้านนี้ด้วย

ที่ประชุมแสดงความเห็น ดังนี้

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า ควรคงกลุ่มที่ ๑๗ ด้านประชาสังคม เพราะเป็นกลุ่มที่มีความหลากหลาย ซึ่งรวมถึงมูลนิธิต่าง ๆ ซึ่งจะเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมกับสังคมและชุมชน

ประธานกรรมการกล่าวว่า เพื่อไม่ให้ผู้ที่ทำงานด้านประชาสังคมมีสิทธิสมัครได้หลายกลุ่ม จึงควรกำหนดให้ผู้มีสิทธิสมัครบางกลุ่มที่มีความเกี่ยวข้องกับด้านประชาสังคมเป็นบุคคลคนนั้น ๆ เอง เช่น กลุ่มที่ ๑๘ ด้านเด็ก เยาวชน หรือสตรี ควรยุบไปรวมกับกลุ่มที่ ๑๙ ด้านผู้สูงอายุ ผู้พิการ หรือผู้ด้อยโอกาส แล้วแก้ไขเป็นกลุ่มที่ ๑๘ ด้านผู้สูงอายุ ผู้พิการ ผู้ด้อยโอกาส หรือสตรี (เฉพาะตัวผู้สูงอายุ ผู้พิการ ผู้ด้อยโอกาส หรือสตรี) และแก้ไขกลุ่มที่ ๑๗ ด้านประชาสังคม เป็นกลุ่มที่ ๑๙ ด้านประชาสังคม

- หากจัดกลุ่มย่อยกลุ่มให้มาจากพื้นที่ อาจจะได้คนไม่ครบทุกกลุ่มในแต่ละพื้นที่ และวิธีการเลือกข้ามกลุ่มอาจทำให้เกิดการตกลงกันอย่างลับ ๆ ได้

ประธานกรรมการกล่าวว่า ที่มาของสมาชิกวุฒิสภาไม่ได้มาจากพื้นที่ แต่มาจากทั่วประเทศ โดยเป็นการเลือกให้เหลือจำนวนผู้สมัครสมาชิกวุฒิสภาลดลงทีละขั้นตอน และการจัดกลุ่มย่อยกลุ่มเพื่อเปิดโอกาสให้บุคคลหลากหลายอาชีพสามารถสมัครเป็นสมาชิกวุฒิสภาได้อย่างทั่วถึง ซึ่งในแต่ละพื้นที่ไม่จำเป็นต้องมีคนครบทั้งย่อยกลุ่ม ฉะนั้น อาจจะไม่กำหนดจำนวนผู้ผ่านการเลือกระดับอำเภอที่แน่นอน และเพื่อป้องกันพรรคการเมืองส่งคนของตนเองมาลงสมัครเป็นสมาชิกวุฒิสภา อาจกำหนดให้ผู้สมัครเป็นสมาชิกวุฒิสภาจับสลากกันเองให้เหลือครึ่งหนึ่ง

- ถ้าเป็นไปได้ในแต่ละอำเภอควรมีผู้สมัครครบทุกกลุ่ม แต่หากในแต่ละอำเภอไม่มีผู้สมัครครบทุกกลุ่มก็ควรกำหนดไว้ว่าจะต้องมีผู้สมัครอย่างน้อยกี่กลุ่ม

ประธานกรรมการกล่าวว่า บางอำเภออาจมีผู้สมัครไม่ครบทุกกลุ่ม อย่างไรก็ตาม เมื่อรวมผู้สมัครในทุกอำเภอทั่วประเทศแล้วก็จะมีผู้สมัครครบทุกกลุ่ม ในเรื่องผู้สมัครนั้นจึงควรปล่อยให้ไปตามธรรมชาติของแต่ละพื้นที่ การกำหนดให้แต่ละอำเภอต้องมีผู้สมัครครบทุกกลุ่มอาจทำให้กระบวนการไม่ชอบด้วยกฎหมายในกรณีที่บางอำเภอมีผู้สมัครไม่ครบทุกกลุ่ม

นายเมธา ศิลาพันธุ์ รองเลขาธิการคณะกรรมการการเลือกตั้ง ในฐานะอนุกรรมการศึกษาโครงสร้างฝ่ายนิติบัญญัติ ชี้แจงว่า ในระดับอำเภอจะกำหนดให้ผู้สมัครในแต่ละกลุ่มเลือกกันเองให้เหลือกลุ่มละห้าคน จากนั้นจะให้เลือกไขว้ข้ามกลุ่มให้เหลือกลุ่มละสองคน รวมเป็นจำนวนทั้งสิ้นสี่สิบคน แล้วจึงส่งรายชื่อเพื่อดำเนินการต่อไปในระดับจังหวัด

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า ควรมีการกำหนดกลไกและมาตรการในการป้องกันกรณีฝ่ายการเมืองส่งผู้สมัครจำนวนมากในกลุ่มต่าง ๆ เพื่อให้ได้รับเลือก

ประธานกรรมการกล่าวว่า เพื่อเป็นการป้องกันกรณีฝ่ายการเมืองส่งผู้สมัครจำนวนมากในกลุ่มต่าง ๆ เพื่อให้ได้รับเลือกนั้น อาจกำหนดให้ในระดับอำเภอให้ผู้สมัครเลือกกันเองหรือใช้วิธีการสุ่ม (randomize) ให้เหลือจำนวนกึ่งหนึ่ง จากนั้นก็ใช้วิธีการสุ่มอีกครั้งเพื่อให้เหลือผู้สมัครกลุ่มละสองคน ทั้งนี้ต้องคอยควบคุมไม่ให้ฝ่ายการเมืองเข้ามามีอิทธิพลเหนือผู้สมัครที่ได้รับการสุ่ม เนื่องจากในระดับอำเภอฝ่ายการเมืองเข้าแทรกแซงได้ง่าย

- การใช้วิธีการสุ่มจะทำให้การใช้สิทธิพลในกระบวนการการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาทำได้ยาก และสามารถอธิบายต่อสาธารณะได้ดีกว่าการกำหนดให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งคณะใดทำหน้าที่คัดกรอง ทั้งนี้ คณะกรรมการควรพิจารณาว่าจะนำวิธีการสุ่มมาใช้ในช่วงใดบ้างจึงจะเหมาะสม

- ควรกำหนดให้นำรายชื่อผู้สมัครในแต่ละกลุ่มมารวมทั้งประเทศ แล้วทำการสุ่มเนื่องจากในแต่ละอำเภออาจมีผู้สมัครไม่ครบทุกกลุ่ม ทั้งนี้ จะทำการสุ่มกี่ครั้งก็ได้ เพื่อให้เกิดความโปร่งใส จากนั้นให้ผู้สมัครที่ได้รับการสุ่มเลือกไขว้ข้ามกลุ่มให้เหลือกลุ่มละสิบคน

- ควรกำหนดให้ในระดับประเทศนั้นมีการดำเนินการสองรอบ คือ รอบที่หนึ่งให้ผู้สมัครเลือกไขว้ข้ามกลุ่มให้เหลือกลุ่มละสิบคน จากนั้นรอบที่สองให้ใช้วิธีการสุ่มให้เหลือกลุ่มละสิบคน เพื่อให้ฝ่ายการเมืองแทรกแซงได้ยาก

ประธานกรรมการกล่าวว่า การกำหนดให้นำรายชื่อผู้สมัครในแต่ละกลุ่มมารวมทั้งประเทศเพื่อทำการสุ่มจะทำให้เสมือนหนึ่งว่าสมาชิกวุฒิสภาชุดนี้เป็นสมาชิกวุฒิสภาที่มีที่มาจากการสุ่มจึงควรใช้วิธีการสุ่มในระดับอำเภอเท่านั้น จากนั้นในระดับจังหวัด และระดับประเทศจึงให้ผู้สมัครแต่ละกลุ่มมาเลือกไขว้ข้ามกลุ่มกันให้เหลือจำนวนที่กำหนดไว้

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า การเลือกกันเองของผู้สมัคร หรือการสุ่มในระดับอำเภอ จะทำให้ประชาชนรู้สึกว่าได้มีส่วนร่วมได้มากกว่า ส่วนการเลือกไขว้ข้ามกลุ่มในระดับประเทศนั้น อาจกำหนดให้กันจำนวนไว้ส่วนหนึ่งเพื่อให้ผู้สมัครในกลุ่มต่าง ๆ ทำการเลือกจากผู้สมัครที่มีความรู้ ประสบการณ์ และความเหมาะสมซึ่งไม่ได้รับการสุ่มในระดับอำเภอ

ประธานกรรมการกล่าวว่า การกำหนดให้กันจำนวนไว้ส่วนหนึ่งเพื่อให้ผู้สมัครในกลุ่มต่าง ๆ ทำการเลือกจากผู้สมัครที่มีความรู้ ประสบการณ์ และความเหมาะสมซึ่งไม่ได้รับการสุ่ม (randomize) ในระดับอำเภอ อาจทำให้เกิดการแทรกแซงจากฝ่ายการเมืองได้ และท้ายที่สุดผู้สมัครที่มีความรู้ ประสบการณ์ และความเหมาะสมก็จะไม่ได้รับเลือก

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า การสุ่มเป็นวิธีการที่ง่ายที่สุด แต่ในขณะเดียวกันก็อาจทำให้คนที่มีความรู้ความสามารถไม่ได้รับเลือก

ประธานกรรมการกล่าวว่า วิธีการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาในรูปแบบที่คณะกรรมการพิจารณานี้มีความมุ่งหมายให้คนที่มีความรู้ ประสบการณ์ และมีความชำนาญ เข้ามาเป็นตัวแทนเพื่อแสดงทัศนคติในมุมมองของอาชีพ หรือกลุ่มของตนซึ่งแตกต่างกับมุมมองในทางการเมือง ดังนั้น บุคคลใดก็ตามที่อยู่ในขอบข่ายของกลุ่มต่าง ๆ ทุกกลุ่ม ก็จะมาเข้าเป็นสมาชิกวุฒิสภาได้ทั้งนั้น การใช้วิธีการสุ่มไม่ได้เป็นการคัดคนที่มีความเหมาะสมออก แต่เป็นการทำให้ผู้สมัครเหลือจำนวนน้อยลงเพื่อป้องกันการแทรกแซงจากฝ่ายการเมือง

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า ควรกำหนดให้มีการทดสอบผู้สมัครเกี่ยวกับบทบาท และหน้าที่ของสมาชิกวุฒิสภา เพื่อเป็นการคัดกรองผู้สมัครในเบื้องต้น

- หากจะใช้วิธีการสุ่มในระดับอำเภอ ก็ควรกำหนดคุณสมบัติเพิ่มเติมว่าผู้สมัครจะต้องมีประสบการณ์หรือทำงานในด้านต่าง ๆ เป็นระยะเวลาเท่าใดด้วย

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการศึกษาโครงสร้างฝ่ายนิติบัญญัติ กล่าวว่า การกำหนดให้เลือกไขว้ข้ามกลุ่มน่าจะเหมาะสมกว่าการสุ่ม

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า อาจกำหนดให้มีการคัดกรองผู้สมัครโดยการกำหนดให้มีการทดสอบ Attitude Test (วัดทัศนคติ)

- ในระดับประเทศนั้นอาจกำหนดให้ผู้สมัครทั้งหมดมาทำความรู้จักกันในระยะเวลาหนึ่ง ซึ่งจะทำให้สามารถตัดสินใจเลือกคนที่เหมาะสมได้ ในส่วนของค่าธรรมเนียมการสมัครนั้นควรเรียกเก็บเมื่อผู้สมัครได้รับการสุ่มแล้ว

นายเมธา ศิลาพันธุ์ รองเลขาธิการคณะกรรมการการเลือกตั้ง ในฐานะอนุกรรมการศึกษาโครงสร้างฝ่ายนิติบัญญัติ กล่าวว่า การใช้วิธีการสุ่มนั้น อาจไม่สามารถป้องกันการแทรกแซงจากฝ่ายการเมืองได้ โดยสมบูรณ์ เนื่องจากฝ่ายการเมืองอาจส่งผู้สมัครให้มากขึ้น จึงควรกำหนดมาตรการและบทลงโทษให้เข้มงวดเพื่อป้องกันการแทรกแซงจากฝ่ายการเมือง การเลือกไขว้ข้ามกลุ่มจะทำให้เกิดการแทรกแซงจากฝ่ายการเมืองได้ยากกว่าการกำหนดให้ผู้สมัครเลือกกันเองภายในกลุ่ม

ประธานกรรมการกล่าวว่า เมื่อมีกลไกและมาตรการในการป้องกันการแทรกแซงจากฝ่ายการเมืองแล้ว คณะกรรมการการเลือกตั้งควรต้องบังคับใช้ให้ได้ผลด้วย

- มีกรรมการสอบถามว่า ในการเลือกไขว้ข้ามกลุ่มนั้น ผู้สมัครจะรู้ล่วงหน้าหรือไม่ว่าจะต้องเลือกผู้สมัครจากกลุ่มใดหากผู้สมัครรู้ล่วงหน้าอาจเกิดการสมยอมกันได้

นายเมธา ศิลาพันธุ์ รองเลขาธิการคณะกรรมการการเลือกตั้ง ในฐานะอนุกรรมการศึกษาโครงสร้างฝ่ายนิติบัญญัติ ชี้แจงว่า ในระดับอำเภอผู้สมัครจะเลือกไขว้ข้ามกลุ่มในทุกกลุ่มนอกจากกลุ่มของตนเอง ซึ่งจะดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งวัน โดยในภาคเข้ากำหนดให้เลือกกันเองในแต่ละกลุ่ม ส่วนภาคบ่ายกำหนดให้เลือกไขว้ข้ามกลุ่มให้เหลือกลุ่มละสองคน

นายปรณ นิลประพันธ์ เลขานุการกรรมการ คนที่หนึ่ง เสนอให้ที่ประชุมพิจารณารูปแบบการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา โดยในระดับอำเภอให้มีการเลือกไขว้ข้ามกลุ่ม ในระดับจังหวัดให้มีการเลือกกันเองในแต่ละกลุ่ม และในระดับประเทศให้เลือกไขว้ข้ามกลุ่มให้เหลือจำนวนกลุ่มละสิบคน

นายเมธา ศิลาพันธุ์ รองเลขาธิการคณะกรรมการการเลือกตั้ง ในฐานะอนุกรรมการศึกษาโครงสร้างฝ่ายนิติบัญญัติ เสนอว่า เพื่อเป็นการป้องกันการแทรกแซงจากฝ่ายการเมือง ในระดับอำเภอ ภาคเช้าให้เลือกไขว้ข้ามกลุ่มให้เหลือกลุ่มละห้าคน และภาคบ่ายให้เลือกกันเองในแต่ละกลุ่มให้เหลือกลุ่มละสองคน ในระดับจังหวัด ภาคเช้าให้เลือกไขว้ข้ามกลุ่มให้เหลือจำนวนที่กำหนด และภาคบ่ายให้เลือกกันเองในแต่ละกลุ่มให้เหลือจำนวนที่กำหนด และในระดับประเทศภาคเช้าให้เลือกไขว้ข้ามกลุ่มก่อนให้เหลือกลุ่มละสิบคน ส่วนภาคบ่ายให้เลือกกันเองในแต่ละกลุ่มให้เหลือกลุ่มละสิบคน

ประธานกรรมการกล่าวว่า หากคณะกรรมการเชื่อมั่นว่าการเลือกไขว้ข้ามกลุ่มนั้นจะสามารถป้องกันการแทรกแซงจากฝ่ายการเมืองได้ ก็ควรกำหนดให้มีการเลือกไขว้ข้ามกลุ่มทั้งในระดับอำเภอ ระดับจังหวัด และระดับประเทศ โดยในระดับอำเภอก็ให้เลือกไขว้ข้ามกลุ่มให้เหลือกลุ่มละห้าคน ในระดับจังหวัดก็ให้เลือกไขว้ข้ามกลุ่มให้เหลือกลุ่มละห้าคน จากนั้นในระดับประเทศก็ให้เลือกไขว้ข้ามกลุ่มให้เหลือกลุ่มละสิบคน

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า ในระดับอำเภออาจกำหนดให้ผู้สมัครทดสอบ Attitude Test เพื่อคัดกรองและลดทอนจำนวนผู้สมัครให้ลดลง จากนั้น จึงให้ผู้สมัครแต่ละกลุ่มเลือกไขว้ข้ามกลุ่มให้เหลือกลุ่มละสองคน

- ในระบบผู้แทนหรือระบบตัวแทนยังไม่เคยมีการทดสอบ Attitude Test ผู้สมัคร เนื่องจากในระบบผู้แทนใช้หลักความไว้วางใจของผู้เลือกว่าตนอยากได้ใครเป็นผู้แทนของตน ส่วนความกังวลว่าพรรคการเมืองจะส่งตัวแทนเข้ามาสมัครสมาชิกวุฒิสภาในแต่ละกลุ่มนั้น มีความเป็นไปได้แต่ในทางกลับกัน

อาจเป็นการคานอำนาจกันระหว่างผู้สมัครที่มาจากพรรคการเมืองแต่ละพรรคได้เช่นกัน ส่วนการซื้อตัวสมาชิกวุฒิสภานั้น มักจะมีการซื้อตัวหลังจากได้รับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาแล้ว

- รัฐธรรมนูญบัญญัติเพียงหลักการกว้างๆ ไว้ว่า สมาชิกวุฒิสภามาจากผู้แทนจากกลุ่มต่างๆ ด้วยวิธีการเลือกกันเองเท่านั้น ส่วนวิธีการเลือกจะใช้วิธีใดจะนำไปกำหนดไว้ในกฎหมายลำดับรอง และหากปรากฏว่าวิธีที่กำหนดไว้ในกฎหมายลำดับรองยังมีการสมยอมกันในการเลือกก็สามารถแก้ไขวิธีการเลือกได้โดยไม่ต้องแก้ไขรัฐธรรมนูญ

- พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งฯ ได้มีการบัญญัติเกี่ยวกับเรื่องที่คณะกรรมการการเลือกตั้งจะต้องจัดอบรมเพื่อให้ความรู้แก่ผู้สมัครรับเลือกตั้ง ซึ่งในทางปฏิบัติก็ได้มีการจัดอบรมให้ความรู้แก่ผู้สมัครรับเลือกตั้งในโครงการเลือกตั้งเชิงสมานฉันท์ เพื่อให้ความรู้ในข้อกฎหมายและระเบียบเกี่ยวกับการเลือกตั้ง เพื่อลดจำนวนผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับการเลือกตั้งให้น้อยลง

- การอบรมให้ความรู้กับสมาชิกวุฒิสภาควรทำหลังจากบุคคลดังกล่าวได้รับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาแล้ว

- เสนอให้ผู้สมัครสมาชิกวุฒิสภาทำแบบทดสอบเรื่องความซื่อสัตย์สุจริตก่อนสมัครรับเลือกตั้ง

- หากมีการกำหนดให้ผู้สมัครทำแบบทดสอบเรื่องความซื่อสัตย์สุจริต โดยคณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นผู้ดำเนินการ และผลการทดสอบปรากฏว่ามีผู้สมัครบางคนไม่ผ่านการทดสอบ อาจมีปัญหาเรื่องความผิดฐานหมิ่นประมาทต่อบุคคลที่ไม่ผ่านการทดสอบหรือไม่ ดังนั้น หากมีการกำหนดให้ทดสอบก็ควรให้พรรคการเมืองของผู้สมัครดำเนินการเอง

- การเปิดกว้างให้สามารถสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภาของกลุ่มคนต่างๆ ได้มากขึ้น จะเป็นผลดีที่ทำให้สังคมรู้สึกมีส่วนร่วมในทางการเมืองมากขึ้น อย่างไรก็ตาม ควรมีการกำหนดเงื่อนไขในคุณสมบัติของตัวผู้สมัครให้เข้มงวดมากขึ้นด้วย

- การสมัครเป็นสมาชิกวุฒิสภาเป็นเรื่องสิทธิเสรีภาพของแต่ละบุคคล ซึ่งหากนำระบบที่ทำให้การทำแบบทดสอบในเรื่องความสุจริต อาจไม่มีความแน่นอนในผลของคะแนนในการทำแบบทดสอบได้ ผลการทดสอบเป็นเพียงการคาดการณ์ไว้ล่วงหน้าว่ามีพฤติการณ์ส่อไปในทางทุจริต ซึ่งอาจไม่เป็นธรรมกับผู้สมัคร หากมีการตัดสิทธิการรับสมัครผู้สมัครที่ไม่ผ่านเกณฑ์ ในทางกฎหมายการที่จะไปตัดสิทธิบุคคลในเรื่องใดจะต้องมีการกระทำผิดเสียก่อน บุคคลดังกล่าวจึงจะถูกตัดสิทธิในเรื่องนั้นๆ

- ในกรณีที่มีจำนวนผู้สมัครในบางกลุ่มไม่ว่าจะเป็นในระดับอำเภอ หรือระดับจังหวัด อาจไม่มีผู้สมัครในบางด้านแต่จะไม่ทำให้กระบวนการเลือกตั้งทางอ้อมเสียไป เนื่องจากบุคคลที่สมัครไม่ได้สมัครในนามพื้นที่ แต่เป็นการสมัครโดยนำเรื่องคุณสมบัติของบุคคลผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ หรือประสบการณ์ในแต่ละด้าน มาเป็นเกณฑ์ ดังนั้น ในการบัญญัติกฎหมายลำดับรองจะบัญญัติว่าแม้บางกลุ่มจะไม่มีผู้สมัครก็ไม่ทำให้การเลือกตั้งกล่าวนั้นเสียไป

- การกำหนดคุณสมบัติในกรณีที่จะต้องเป็นผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ หรือประสบการณ์ ในด้านนั้นๆ ควรกำหนดประสบการณ์การทำงานในด้านนั้นๆ เป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่าห้าปี และให้นำหลักเกณฑ์เรื่องภูมิสำเนามาเป็นเกณฑ์ในการสมัครในระดับอำเภอ กล่าวคือ จะต้องเป็นบุคคลที่มีภูมิสำเนาในพื้นที่ที่ตนสมัคร เนื่องจากจะทำให้ประชาชนในพื้นที่สามารถตรวจสอบได้ว่าผู้สมัครเป็นบุคคลที่ทำงานในด้านนั้นๆ จริง อย่างไรก็ตาม หากพบว่าบุคคลดังกล่าวมีการสมัครไว้หลายอำเภอให้ถือว่าการสมัครของบุคคลดังกล่าวเป็นโมฆะ

- ในกรณีที่มีการกระทำทุจริตการเลือกสมาชิกวุฒิสภาควรจะมีบทลงโทษในทำนองเดียวกับการทุจริตการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

- การตรวจสอบคุณสมบัติของผู้สมัครว่าเป็นผู้สมัครในกลุ่มใดจากจำนวน ๒๐ กลุ่มนั้น ให้เป็นอำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้งในการตรวจสอบคุณสมบัติดังกล่าว โดยมีประเด็นที่จะต้องพิจารณาว่ากรณีมีการโต้แย้งจากผู้สมัครจะมีกระบวนการพิจารณาอย่างไร

ต่อประเด็นดังกล่าว ที่ประชุมเห็นว่าควรบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ โดยให้อำนาจคณะกรรมการการเลือกตั้งในการวินิจฉัยคุณสมบัติว่าเป็นผู้สมัครสมาชิกวุฒิสภาในด้านใด และให้คำวินิจฉัยเป็นที่สุด เนื่องจากในการวินิจฉัยกรณีดังกล่าวไม่ได้เป็นการตัดสินสิทธิการสมัคร แต่เป็นการวินิจฉัยจำแนกกลุ่มในแต่ละด้าน ดังนั้น การวินิจฉัยจำแนกผู้สมัครเป็นบุคคลด้านใด ให้เป็นที่สุดและต้องห้ามไม่ให้ใช้สิทธิในการอุทธรณ์ต่อศาล แต่หากเป็นกรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งวินิจฉัยว่าผู้สมัครคนดังกล่าวเป็นบุคคลที่ไม่มีคุณสมบัติที่จะสมัครได้ ก็สามารถอุทธรณ์คำสั่งของคณะกรรมการการเลือกตั้งต่อศาลได้

- ในกรณีที่ได้อำนาจสมาชิกวุฒิสภาไม่ครบจำนวน ๒๐๐ คน จะมีวิธีการเลือกตั้งซ่อมอย่างไร

ต่อประเด็นดังกล่าว ที่ประชุมเห็นว่าควรมีบัญชีสำรองของสมาชิกวุฒิสภา กล่าวคือ จะต้องไปบัญญัติไว้ในกฎหมายลำดับรองว่า หากสมาชิกวุฒิสภาด้านใดตำแหน่งว่างลง ก็ให้นำบัญชีสำรองในด้านนั้นมาแทนตำแหน่งที่ว่างโดยไม่ต้องมีการเลือกซ่อม

ท้ายที่สุด ที่ประชุมเห็นว่าไม่ควรนำหลักเกณฑ์ในการทดสอบ Attitude Test หรือวิธีการจับสลากมาใช้กับผู้สมัครสมาชิกวุฒิสภา เนื่องจากในกระบวนการเลือกตั้งทางอ้อมในระดับอำเภอ ระดับจังหวัด และระดับประเทศ ใช้ระบบการเลือกกันเองด้วยวิธีการเลือกข้ามกลุ่ม ซึ่งวิธีดังกล่าวเป็นวิธีการป้องกันการสมยอมได้ในระดับหนึ่ง และป้องกันไม่ให้สมาชิกวุฒิสภาตกอยู่ภายใต้อำนาจของพรรคการเมือง วิธีการเลือกตั้งทางอ้อมจึงเป็นวิธีหนึ่งที่จะทำให้สมาชิกวุฒิสภาปลอดจากการเมืองได้

จากนั้น ที่ประชุมพิจารณาบทวนการกำหนดกลุ่มต่างๆ ของผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภา โดยพิจารณาจากกลุ่มบุคคลผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ หรือประสบการณ์ ในด้านต่างๆ จำนวน ๒๐ กลุ่ม ดังนี้

การจัดกลุ่มบุคคลด้านต่างๆ ๒๐ กลุ่ม

บุคคลผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ หรือประสบการณ์ ทำงานหรือเคยทำงาน ด้าน...

๑. ด้านการบริหาร ความมั่นคง หรือการต่างประเทศ
๒. ด้านกฎหมาย หรือกระบวนการยุติธรรม
๓. ด้านการบัญชี การเงิน การคลัง หรืองบประมาณ
๔. ด้านการศึกษาวิจัย
๕. ด้านการสาธารณสุข
๖. ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
๗. ด้านศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม วรรณกรรม การแสดง หรือการกีฬา
๘. ด้านกสิกรรม หรือป่าไม้
๙. ด้านปศุสัตว์ หรือประมง
๑๐. ด้านลูกจ้าง ผู้ใช้แรงงาน องค์กรลูกจ้าง หรือองค์กรนายจ้าง
๑๑. ด้านคุ้มครองผู้บริโภค

๑๒. ด้านผู้ประกอบการธุรกิจ การค้า หรือการธนาคาร

๑๓. ด้านผู้ประกอบการด้านอุตสาหกรรม

๑๔. ด้านสื่อสาร สื่อสารมวลชน หรือผู้ประกอบการอิสระอื่น

๑๕. ด้านสิ่งแวดล้อม ผังเมือง ที่อยู่อาศัย หรือการพัฒนาอสังหาริมทรัพย์

๑๖. ด้านทรัพยากรธรรมชาติหรือพลังงาน

๑๗. ด้านองค์กรชุมชน

๑๘. ด้านผู้สูงอายุ ผู้พิการ ผู้ด้อยโอกาส หรือสตรี (เฉพาะตัวผู้สูงอายุ ผู้ด้อยโอกาส หรือสตรี)

๑๙. ด้านประชาสังคมอื่นๆ นอกจากข้อ ๑๕ ข้อ ๑๖ ข้อ ๑๗ หรือข้อ ๑๘ (UN definition : civil society is “the third sector” of society, along with government and business. It comprises civil society organization and non-governmental organizations.)

๒๐. ด้านอื่นๆ นอกจากข้อ ๑ – ๑๙

ที่ประชุมแสดงความเห็น ดังนี้

- เมื่อพิจารณาจากกลุ่มที่ ๑๑ ด้านคุ้มครองผู้บริโภค จะมีจำนวนผู้สมัครไม่มาก ดังนั้น จึงเห็นควรให้นำด้านการสื่อสาร สื่อสารมวลชน ซึ่งกำหนดไว้ในกลุ่มที่ ๑๔ มารวมไว้กับกลุ่มที่ ๑๑ ด้านคุ้มครองผู้บริโภค

- กลุ่มที่ ๑๖ ด้านทรัพยากรธรรมชาติหรือพลังงาน หมายถึงบุคคลที่เคลื่อนไหวเกี่ยวกับเรื่องทรัพยากรธรรมชาติ หรือพลังงานด้วย

- กลุ่มด้านผู้สูงอายุ ผู้พิการ ผู้ด้อยโอกาส หรือสตรี (เฉพาะตัวผู้สูงอายุ ผู้พิการ ผู้ด้อยโอกาส หรือสตรี) เดิมกำหนดให้ผู้ทำงานด้านผู้สูงอายุ ผู้พิการ ผู้ด้อยโอกาส หรือสตรี สามารถจัดอยู่ในกลุ่มนี้ได้ แต่ปัจจุบันเปลี่ยนเป็นเฉพาะตัวผู้สูงอายุ ผู้พิการ ผู้ด้อยโอกาส หรือสตรี ใช่หรือไม่

ประธานกรรมการชี้แจงว่า ในกลุ่มนี้จะให้เฉพาะตัวผู้สูงอายุ ผู้พิการ ผู้ด้อยโอกาส หรือสตรีเท่านั้น ส่วนผู้ทำงานด้านผู้สูงอายุ ผู้พิการ ผู้ด้อยโอกาส หรือสตรี จะจัดอยู่ในกลุ่มด้านประชาสังคม และกลุ่มอื่นๆ

- มีกรรมการตั้งข้อสังเกตว่า ในการเลือก กลุ่มด้านผู้สูงอายุ ผู้พิการ ผู้ด้อยโอกาส หรือสตรี จะเกิดการได้เปรียบเสียเปรียบภายในกลุ่มหรือไม่ เนื่องจากสตรีอาจมีความได้เปรียบกว่าผู้สูงอายุ ผู้พิการ และผู้ด้อยโอกาส

- ยังไม่ได้มีการนิยามคำว่า “ผู้สูงอายุ”

- ผู้ด้อยโอกาสมีลักษณะอย่างไร

ประธานกรรมการชี้แจงว่า หมายถึงด้อยโอกาสทางชาติพันธุ์ หรือกลุ่มชายขอบ เป็นต้น

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า การกำหนดให้มีกลุ่มสตรี จะก่อให้เกิดความไม่เท่าเทียมหรือไม่ เนื่องจากไม่มีกลุ่มบุรุษ และในความเป็นจริงในการจัดกลุ่มบุคคลทุกด้านล้วนมีสตรีอยู่ในกลุ่มอยู่แล้ว

ประธานกรรมการชี้แจงว่า การให้มีกลุ่มสตรีเพื่อให้เป็นไปตามข้อเรียกร้องและสอดคล้องกับหลักสากล แต่ทั้งนี้จะไม่มีการกำหนดสัดส่วนสตรี นอกจากนี้ การจัดกลุ่มบุคคลในด้านต่าง ๆ นั้นต้องเป็นบุคคลที่ทำงานในด้านนั้นๆ ไม่ใช่เอ็นจีโอ (NGOs) ซึ่งจะถูกจัดอยู่ในกลุ่มประชาสังคมเท่านั้น มิเช่นนั้นเอ็นจีโอจะถูกจัดอยู่ในทุกกลุ่มและจะมีจำนวนมากเกินไป

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า ในเรื่องคุณสมบัติที่กำหนดให้เป็นบุคคลที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ หรือผลงานเป็นที่ประจักษ์ ซึ่งมีการกำหนดระยะเวลาไว้น้อยกว่าห้าปี นั้น เห็นว่าเป็นระยะเวลาที่สั้นเกินไปที่จะเป็นบุคคลที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ เสนอให้กำหนดระยะเวลาไว้น้อยกว่าสิบปี เพื่อให้บุคคลดังกล่าวมีความรู้ และความเชี่ยวชาญอย่างแท้จริง

- องค์กรวิชาชีพจัดอยู่ในกลุ่มใด

ประธานกรรมการชี้แจงว่า องค์กรวิชาชีพจัดอยู่ในกลุ่มผู้ประกอบการอาชีพอิสระอื่น

- มีกรรมการสอบถามว่า อาชีพอิสระ หมายถึง อาชีพอื่นนอกจากที่มีกฎหมายรับรอง สอบถามว่า ผู้ประกอบการเอสเอ็มอี (SME) จัดอยู่ในกลุ่มใด

ประธานกรรมการกล่าวว่า ผู้ประกอบการเอสเอ็มอีจะถูกจัดให้อยู่ในกลุ่มที่ ๑๒ ด้านผู้ประกอบการธุรกิจ การค้า หรือการธนาคาร และขณะนี้ยังขาดกลุ่มวิชาชีพ เช่น วิศวกรรม

- มีกรรมการสอบถามว่า วิศวกรรมจัดรวมอยู่ในกลุ่มด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีใช่หรือไม่

นายปกรณ์ นิลประพันธ์ เลขาธิการกรรมการ คนที่หนึ่ง ชี้แจงว่า วิศวกรรมไม่จัดอยู่ในด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เนื่องจากไม่ได้อยู่ในสภาวิชาชีพวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

นายเมธา ศิลาพันธ์ รองเลขาธิการคณะกรรมการการเลือกตั้ง ในฐานะอนุกรรมการศึกษาโครงสร้างฝ่ายนิติบัญญัติ ชี้แจงว่า วิทยาศาสตร์แบ่งออกเป็น วิทยาศาสตร์กายภาพ วิทยาศาสตร์ชีวภาพ และวิทยาศาสตร์ประยุกต์ ซึ่งวิทยาศาสตร์ประยุกต์หมายถึงการเอาหลักวิทยาศาสตร์ไปก่อให้เกิดการพัฒนา เช่น วิศวกรรม หรือสถาปัตยกรรม เป็นต้น

- มีกรรมการสอบถามว่า คณะกรรมการการเลือกตั้งมีความเห็นว่า ทั้งสิบเก้าวิชาชีพ รวมอยู่ในด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแล้วใช่หรือไม่

นายเมธา ศิลาพันธ์ รองเลขาธิการคณะกรรมการการเลือกตั้ง ในฐานะอนุกรรมการศึกษาโครงสร้างฝ่ายนิติบัญญัติ ชี้แจงว่า พยาบาลอยู่ในด้านการสาธารณสุข ทนายความอยู่ในด้านกฎหมาย หรือกระบวนการยุติธรรม วิศวกรรม และสถาปัตยกรรมอยู่ในด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า วิศวกรรม และสถาปัตยกรรม อาจเป็นสาขาหนึ่งของวิทยาศาสตร์ แต่สามารถแยกออกมาเป็นอีกส่วนหนึ่งได้ จึงไม่เหมาะสมที่จะจัดอยู่ในด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

ประธานกรรมการกล่าวว่า อาจแก้ไขได้โดยให้มีกลุ่มวิชาชีพ และเมื่อสามารถจัดบุคคลให้อยู่ในกลุ่มด้านต่าง ๆ ได้แล้ว อาจไม่จำเป็นต้องมีกลุ่มอื่น ๆ

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า หากสามารถจัดบุคคลต่าง ๆ เข้ากลุ่มได้ทั้งหมด อาจก่อให้เกิดปัญหากับกลุ่มด้านอื่น ๆ เนื่องจากจะมีบุคคลที่เข้าข่ายน้อยมาก ซึ่งอาจก่อให้เกิดความได้เปรียบเสียเปรียบในการเลือก

ประธานกรรมการชี้แจงว่า อาจคงไว้ในกรณีอาชีพมีความคาบเกี่ยว โดยให้เป็นการพิจารณาของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

นายเมธา ศิลาพันธ์ รองเลขาธิการคณะกรรมการการเลือกตั้ง ในฐานะอนุกรรมการศึกษาโครงสร้างฝ่ายนิติบัญญัติ ชี้แจงว่า คณะกรรมการการเลือกตั้งจะพยายามจัดบุคคลให้ตรงกับกลุ่ม หากไม่สามารถจัดให้เข้ากลุ่มใดได้จึงจะจัดให้อยู่ในกลุ่มด้านอื่นๆ

ประธานกรรมการกล่าวว่า ต้องทำความเข้าใจร่วมกันว่าในการจัดกลุ่มนั้นไม่รวมถึงการทำงานในมูลนิธิ หรือเป็นผู้แทนในมูลนิธิต่าง ๆ เนื่องจากมูลนิธิไม่มีวัตถุประสงค์ทางการเมือง โดยบุคคลที่ทำงานในมูลนิธิหากต้องการสมัครให้พิจารณาจากการทำงานว่าทำงานหน้าที่ใดแล้วจึงจัดให้อยู่ในกลุ่มนั้น

มติที่ประชุม

คณะกรรมการเห็นชอบให้จัดกลุ่มบุคคลด้านต่างๆ เป็นยี่สิบกลุ่ม ดังนี้

การจัดกลุ่มบุคคลด้านต่าง ๆ ๒๐ กลุ่ม

บุคคลธรรมดาผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ หรือประสบการณ์ตาม ๑-๑๙ หรือบุคคลธรรมดาผู้ทำงานหรือเคยทำงานในองค์กรตาม ๒๐

๑. ด้านการบริหาร ความมั่นคง หรือการต่างประเทศ
๒. ด้านกฎหมาย หรือกระบวนการยุติธรรม
๓. ด้านการบัญชี การเงิน การคลัง หรืองบประมาณ
๔. ด้านการศึกษาหรือวิจัย
๕. ด้านการสาธารณสุข
๖. ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
๗. ด้านศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม วรรณกรรม การแสดง หรือการกีฬา
๘. ด้านสิทธิกรรม หรือป่าไม้
๙. ด้านปศุสัตว์ หรือประมง
๑๐. ด้านลูกจ้าง ผู้ใช้แรงงาน องค์กรลูกจ้าง หรือองค์กรนายจ้าง
๑๑. ด้านคุ้มครองผู้บริโภค การสื่อสาร สื่อสารมวลชน
๑๒. ด้านผู้ประกอบการธุรกิจ การค้า และการธนาคาร
๑๓. ด้านผู้ประกอบการอุตสาหกรรม
๑๔. ด้านผู้ประกอบการวิชาชีพ
๑๕. ด้านสิ่งแวดล้อม ผังเมือง ที่อยู่อาศัย หรือการพัฒนาอสังหาริมทรัพย์
๑๖. ด้านทรัพยากรธรรมชาติหรือพลังงาน
๑๗. ด้านองค์กรชุมชน
๑๘. ด้านผู้สูงอายุ ผู้พิการ ผู้ด้อยโอกาส หรือสตรี (เฉพาะตัวผู้สูงอายุ ผู้พิการ ผู้ด้อยโอกาส หรือสตรี)
๑๙. ด้านอาชีพอิสระ
๒๐. ด้านประชาสังคม นอกจากข้อ ๑๕ ข้อ ๑๖ หรือข้อ ๑๗

ระเบียบวาระที่ ๔ เรื่องอื่น ๆ

๔.๑ นายนิติพันธุ์ เชื้อบุญชัย กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการรับฟังและสรุปความคิดเห็นที่มีผู้เสนอแนะ กล่าวว่า จากการที่คณะอนุกรรมการไปรับฟังความคิดเห็นของประชาชนที่จังหวัดอุบลราชธานี คณะอนุกรรมการได้รับมุมมองความคิดเห็นใหม่ ๆ จากผู้ว่าราชการจังหวัดอุบลราชธานี ดังนั้น คณะกรรมการจึงควรขอความเห็นและความร่วมมือจากผู้ว่าราชการจังหวัดในแต่ละจังหวัดในการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับร่างรัฐธรรมนูญเพื่อให้ประชาชนได้รับทราบ

ที่ประชุมเห็นว่าคณะอนุกรรมการรับฟังและสรุปความคิดเห็นที่มีผู้เสนอแนะควรพิจารณาในเรื่องนี้ร่วมกับคณะอนุกรรมการประชาสัมพันธ์และสำรวจความคิดเห็นของประชาชน

๔.๒ นายสุพจน์ ไช่มุกด์ รองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง ขอให้ฝ่ายเลขานุการกรรมการจัดทำแผนผังการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ เพื่อง่ายต่อการชี้แจงและทำความเข้าใจร่วมกัน

๔.๓ ที่ประชุมมีมติให้นัดประชุมคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญครั้งต่อไปในวันอังคาร ที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๕๘ เวลา ๑๑.๓๐ นาฬิกา ณ ห้องประชุมงบประมาณ ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา ๓

เมื่อประชุมเป็นเวลาพอสมควรแล้ว ประธานกรรมการได้กล่าวขอบคุณผู้เข้าร่วมประชุมและกล่าวปิดการประชุม

เลิกประชุมเวลา ๑๘.๐๐ นาฬิกา

นางสาววรินทร์พร ปณิธานธรรม

วิทยาการชำนาญการ

นายเฉลิมศักดิ์ ใจขำนิ

วิทยาการปฏิบัติการ

นายเผ่าพันธุ์ นวลสง

นิติกรชำนาญการ

นางสาวอัจฉรา สอนสมุทร

วิทยาการชำนาญการพิเศษ

ผู้จัดบันทึกการประชุม

นางสาวจินดารักษ์ แสงกาญจนวนิช

ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานบริการเอกสารอ้างอิง

สำนักการรวมาธิการ ๒

ผู้ตรวจทาน

เอกพล ยุทธนากรชัย/พิมพ์